

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

—*—
KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., király-utca 9.
hova az előfizetési díszeket valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszándva.

TARTALOM: Ajánlat. — Dohánygyárusok országos értekezlete. — A kisárusok minőségéről. — Szivarnemek szaporításáról. — Saison morte. — A dohányzás és az örültség. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Tárcza: A hajléktalanok közt. — Hirdetések.

Ajánlat.

21286/894. A m.-szigeti m. kir. pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a **tecsői dohánnyáru**da kezelésének biztosítási céljából, alulírt kir. pénzügyigazgatóságnál **1894. évi június hó 27-én** délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni. A betöltendő nagyáruhához 115 kisárus van anyagbeszerzés végett utalva.

A szobán forgó dohánnyáruháda anyagkiszáradtát a debreczeni kir. dohány áru raktárból szerzi be. A dohány nagyáru eddig 3% eladási díjban részesült az általa megrendelt anyagok után. Ezen nagy dohány áruházával össze van kötve a bélyeg és váltó uralpok áruháza s ebbeli készletét a m.-szigeti kir. adóhivatalnál szerzendő be. A bélyeg és váltó uralpok eladásából 1 1/2% jutalek jár.

A nagyáruháda kezelése az arra alkalmasnak talált legesekélyebb a tőzsde díjat igénylő pályázónak fog adományoztatni s csak is ezen tőzsde díj képezheti az ajánlatok tárgyát.

A nagyáruháda évi forgalma a legközelebbi múlt évben 55238 fitot tett ki nyers értékben. A magas kinevesség ezen évi forgalom állandóságára úgy a kistőzsdék számára nézve kezeséget nem vállal, a tőzsdéj utolagosa felemelését nem engedélyezendő és bármintemű kárpótlási igényt tekintetbe nem veendő, ellenben a nagyáruháda vállalkozója 3000 forint értékű anyag készletet tartozik mindig készen tartani. A pályázók ajánlataiknak biztosításra 300 fit készpénzt vagy megfelelő óvadékképes értékpapírt a m.-szigeti kir. adóhivatalnál bányapénzül letenni és az arról szóló nyugtát 50 kros bélyeggel ellátandó lepecsételt írásbeli ajánlatok-

hoz csatolni. Az ajánlatok ezen pénzügyigazgatóság főnökénél benyújtandók.

Az ajánlat a következő megjelölt alakban szerkesztendő és a következő okmányokkal láthatandók el, u. m. a) a letett bányapénzről szóló eredeti nyugta, b) nagykorúsági bizonylat, c) hatósági erkölcsi és vagyoni állapotot igazoló vagyoni bizonylat.

A tekintetbe nem vehető ajánlatot tevő vállalkozók bányapénzei a versenytárgyalás, illetve az eredménynek a nméltósági kir. pénzügyminiszteriumtól leendő beérkezése után fognak visszautaltatni. A nméltósági kir. pénzügyminiszterium által elfogadott legkedvezőbb ajánlattevő bányapénze az áruházához dohány anyaggal való teljes ellátásig vissza fog tartatni. Azon vállalkozók, ki a dohány nagyáruházához kezelését a neki előlegesen tudtul adandó napon át nem venné, letett bányapénzét elveszti. Oly ajánlatok, melyek a fent elősorolt feltételeket nélkülözik, vagy a melyek más pályázók ajánlataira hivatkoznak, époly kevésbé fognak figyelembe vétetni, mint azok melyek a kitétt zárt idő után adatnak be.

Az egyenlő ajánlatok feletti intézkedést ezen kir. pénzügyigazgatóság magának tartja fenn. A további feltételek és a dohány nagyáruháda kezelésével összekötött köteleességek ezen kir. pénzügyigazgatóságnál és huszti kir. pénzügyőri biztosságnál megtekinthetők.

M.-Szigeten, 1894. június hó 7-én,

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Dohánygyárusok országos értekezlete.

Az idő, mikor a dohánnyáruháda országos értekezletének meg kell lenni, óriási léptekkel közelít és a töle elválasztó idő mindinkább rövidül. A hátralévő időt intencionálhoz, hiven a nagyáruháda elönyeit célzó előkészületekkel kell kitölteni.

Ismételten kijelentettük hogy saját erőnk kevés a siker biztosítására. Elmondottuk és most ismétljük, hogy az országos értekezlet az ország összes nagyáruhádaival csatlakozása és segítsége nélkül eredményre nem fogna vezetni.

Talán helytelen gyakorlati értéket nem tulajdonítani azon igen nagy számú jelentkezőnek, melylyel a csatlakozást már sokan bejelentették.

Talán ez a szám is elég az actio megkezdésére: de mi kezdettől nagy súlyt fektettünk arra, hogy az összesség jelentkezők, hogy minden érdekelt csatlakozzék.

Lapunk testtel-lelékkel rendelkezésére áll az eszme megvalósításának.

TÁRCA.

A hajléktalanok közt.*

Azok, a kikre jól fűtött szoba, vetett ágy vár este a napi munka elvégzése után, nem is sejtik, micsoda kétségbeesett emberek vannak a fővárosban, olyanok, a kik nem ismerik a fűtött szobát, nem pihenhetnek meg puha ágyn. A hideg szél átjárja vézna tagjaikat, reszkető kezekkel vonják összebb mellükön a rongyos kabátot és könyörögve járnak sorra a piszkos lebujszók, hogy helyet adjanak nekik, a hol pihenésre hajthassák nyomorult testüket.

Az emberek félnek az ilyen kétségbeesett alakoktól. Gonosz embereknek tartják őket, a kik lopnak, gyilkolnak. A rongyos ruha csak gonosz embert takarhat, a sápadt arc, a beesett szemek, melyekben nincs fény, nincs élet, csak gonosztevők mutatnak. Rimánkodását hazugságnak mondják, a könyvet tettetésnek, kimeletlenül kizárják a szerencsétlent az utcára, hadd tépelődjék nyomorult sorsán, sirjon keserves könyveket szerencsétlenség fölötte.

Az ilyen emberek számára épült a fővárosban a »hajléktalanok menhelye«. Ott van ez az épület a Rottenbiller-utcában és sokan nem is tudják, milyen áldásos intézmény ez. Naponta sokan jelentkeznek ott felvételre és kapnak tisztességes nyugvó helyet, télen fűtött szobát és szerény vacsorát.

Künn voltam a hajléktalanok menhelyén. Megnéztem azokat a rongyos embereket, a kikkel tisztességes ember szoba sem áll, elkerüli őket és ha úgy fordul, hogy összekerül velük valahol, lenézi őket.

Az emberek salakját, a kitaszítottakat néztem meg. Láttam őket fázza, éhesen, rongyosan, láttam, mint versenyeznek egymással, hogy ki kapjon előbb meleg ételt, csendes pihenő helyet. Meg akartam ismerni ezeket a szegény, nyomorult teremteseket és azt találtam, hogy némelyikükben van annyi becsület, mint sok gavallérban és hogy a piszkos rongyok alatt sokszor nemesebb szív dobog, mint sok kifogástalan ruházatu úri ember keblében.

Este hat óra volt. A hajléktalanok menhelye előtt sokan várták a kapunyitást.

Jeszti alak volt a legtöbb. Haj és szakáll hosszúra nőtt, a cipő rongyos, a ruha czafatokban lóg le a testről, az ember rosszul érzi magát, ha ilyenek közé keveredik. Türelmetlenül várták a kapunyitást, föl-alá sétáltak a ház előtt és minden forduló után megpróbálták, nyitva van-e már a kapu?

A kaput kinyitották és a sok szerencsétlen emberrel együtt én is bementem. Azok az emberek sehogy sem tudtak velem megbarátkozni. Nem tetszett nekik az arczom, nem a ruházatom, pedig meglehetősen kopott ruhát vettem fel erre az alkalomra. Sejtették, hogy nem vagyok közéjük való.

Hiába mondtam nekik, hogy szegény ember vagyok én is, a kinek nincsen lakása, nem akarták elhinni.

Különösen egy torzonborz szakállú kis köpczős ember gyanakodott reám. Valami vadság tükröződött le arczáról. Bal szeme hiányzott és arczát mély s hosszú vágás éktelenítette el. Odajött hozzám, körüljárta és jó öltözetemre tett célzásokat. Végig mért tetőtől-talpig és csak akkor engedett bizalmatlanságából, mikor azt mondtam neki, hogy a téli kabátot loptam, a kalapot és cipőt ajándékba kaptam.

* Sajó Aladár De Profundis könyvéből mutatóvány.

Eszköz és cél találkoznak ezen lapunkban. Nem fogunk csüggedni a küzdelemben; de ne feledjük, hogy a sajtó csak akkor győzhet, ha mellé sorakoznak mindazok, kiknek érdekeiért harcol. A struczmadár a veszély pillanatában homokba dugja fejét, és mert ő nem lát, azt hiszi, őt sem látják.

Vajjon a strucz bölcseségét vették át a trafikosok és azt hiszik, hogy a szemet hunyó közöny jó gyümölcsöket fog hozni?

Hallgatás, elfojtott érzélem, közöny még soha nem vezetett ügyet sikerhez; de siettetek gyakran a romlás felé.

De eltekintve ettől és a sok sérelmes, jobb szabályozásra, helyesebb megoldásra váró dologtól; mint például a láda kérdés; a pinczerek eladási jogai; a jutalék kérdése; mancó stb. melyek közös érdeket képezvén csak közös acióval terelhetők jobb megoldási mederbe; előttük legfontosabb, hogy a nagyárusok egységes egész testületté tömörüljenek.

Mert így előtérbe nyomul a kérdés; létezik az ily üzletág? mit tesz? hol van? és kik ismerik el ilyenek?

Egy szétszórt kéve, melynek egyes szálaival kényere játszik a legkisebb szellő.

Kik évente 40 millió értékű árut közvetítenek forgalomba oly gyengék, oly senkik volnának, hogy nem tudnának látható, létező egészet alkotni?

Vagy ez az egyedüli üzletág, melyet nem érint a haladás szelleme?

Kétségbe ejtő volna gondolni is, hogy Magyarország 600 nagyárusából, mindből hiányoznak a tökéletesedés felé irányuló hajlam és nem állana azon mű-

veltségi fokon, melyen más kereskedők állanak.

Bármint áll a dolog, mi megtartjuk programunkban azon törekvést, hogy a nagyárusok tekintélyét fokozzuk, jóvedelmét gyarapítsuk, természetesen a törvények tiszteletben tartása mellett.

Tiltakozunk azon feltevés ellen, hogy a nagyárusnak nem volna szabad önálló üzleti felfogásának lenni, hogy a nagyárus csak gép, melynek kerekeit más forgatja. A nagyárus ép oly önálló kereskedő, mint bármely más nagykereskedő.

Ez a téves nézet, a szolgálai függőség lealázó érzete folytán nem mert sok nagyárus jelentkezni az országos értekezlethez.

Minden jó dolog utat tör magának; tehát ezek is fel fognak egyszer ocsudni tévhitükből.

Kár addig is minden elmulasztott perczért. Ez pótolhatlan!

Szíveljük meg jelszavunkat. Tegye mindenki kötelességét.

A kisárusok minőségéről.

Egyetlen forgalmi árucikknel sem oly lényeges kérdés, hogy kik hozzák azt forgalomba, mint annál, melyet az állam gyárt és ad át tovább eladás végett.

Minden más összefüggésben van a dohány árusítással, kezdve a legmagasabb kincstári hivatalnoktól, a legkisebb kisárusig, ki füstös üzlete felé jogosult írni magy. kir. dohány és szivar áruda, úgy lesz a közönség által tekintve, mint a kincstár egy-egy része.

És épen azért kell nagyon megfontoltan valaki kezébe új jogot adni.

tásra, tudta jól, mit kell bediktálnia, tudta, hová kell a cipőjét tennie, hová kell mennie, szóval olyan ember volt, a ki mindennapos vendége a hajléktalanok menhelyének. A másik egy Bécsből jött szabólegény, a kit csak a végső kétségbeesés kényszerített arra, hogy itt kerjen szállást, félénken, mondhatnám gyáván beszélt.

Fölértem az emelet egyik szobájába. A szobában példás rend és tisztaság. Tizenöt vaságy állott egymás mellett, mindenik fölött kis polcz a ruhák számára és kis táblán az ágy alapítójának a neve.

Nem tudtam, mi itt a szokás és tévődváza állottam meg az egyik ágy előtt. Egy hófehér szakállú észrevelte zavaromat és kiségitett a bajból.

— Maga először van most itt? — kérdez.

— Igen, most először. Nincs lakásom, pénzem elfogyott, hát ide jöttem.

— No, akkor jöjjön fürödni.

— Fürödni? Minek, hiszen megmosakodtam én már ma.

Az állam, mely féltékeny elővigyázattal őrzi czimerét, mely erélyvel bünteti azt, ki czime alatt jogtalanul köt üzleteket kell, hogy nagy óvatossággal válassza meg azokat, kikre egyedárusinak továbbeladását saját czimere alatt bizza.

Bátran állíthatjuk, hogy a jogért folyamodó erkölcsi mérlegét alig figyelik meg.

Tagadhatlan tény például, hogy egy a fővárosban, mint vidéken akárhány oly nő kap jogot, ki nem érdemli meg, hogy a kincstárt képviselje, ki szégyent hoz az állam czimerére, mert üzletében szivarokon kívül kegyeit — talán még olesőbban — osztogatja.

Nem lehet kívánni a kincstártól, hogy erényör legyen, sem azt, hogy mint Mária Terézia idejében történt — a szerelmi dolgokba hivatalosan beavatkozzék? de igen is elvárható, hogy a jog adása előtt alaposan meggyőződjék arról; méltó-e a folyamodó azon czégre, melyben magyar királyi foglaltatik.

Kellemetlen téma ez, és sokat csodálatba ejt már a lehetőség kérdése is. Kétkedik sok, hogy kétes erény öre legyen csak egy trafik. S ha van ilyen, hogy akadályozzák meg, hiszen a lakástitok szentségét törvény biztosítván, oda senki sem hatolhat a valóságról meggyőződni.

Tehát a türés marad csak hátra, még az erkölestelenség valamely véletlen vagy vigyázatlanság folytán, az utczáig ki hat.

Nem akarunk a kényes téma behatóbb kutatásába bocsájtkozni, megmaradunk már olvasóink jobb érzeke kedvéért is, — az általánosság terén, és elismerjük, hogy a bajon nagyon nehéz segíteni.

Mindenikünknek egy-egy számozott pléhdarabot adtak és az udvarra küldöttek, a hol egy fapajtában vártuk, míg ránk kerül a sor. Innen kerültünk a felvételi helyiségbe.

Csodálatos, milyen szótlankok ezek az emberek, mintha mindenik nagy titkot rejtegetne és fél, hogy elárulja magát. Az egyik zsebbe mélyesztett kezekkel nekidől az oszlopnak és úgy bámúlja a csillagos eget, a másik lehorgasztott fővel áll az egyik sarokban. Egy suhancz egykedvűen dobol a deszkafalon és vég nótát füttyörész.

Bementem harmadmagammal a felvételi helyiségbe. Odabenn hét krajczárt fizettem a gondnoknak, bediktáltam a nevemet, életkoromat és foglalkozásomat. Persze hamis adatokat mondtam. A cipőt le kellett vetnem és a szobában levő szekrénybe helyeztem. Adtak egy vékonyka törülközőt és egy másik pléhdarabot, mely valamivel kisebb volt, de ugyanazzal a számmal volt ellátva.

A sarokban álló rendőr jól szemügyre vett bennünket. Tudja, hogy oda régóta keresett gazemberek és veszélyes betörők is járnak, vigyáz, hátha elcsiphetne egyet-kettőt. Az előttem jelentkezők egyike sem várt semmiféle felszólí-

— Hja öcsém, nem tudod itt a rendet. Akárki jön ide, még ha a király fia is, annak meg kell magát mosnia, különben nem kap szállást.

Bosszantott, hogy az öreg csak úgy félvállról beszél velem, de hogy el ne áruljam magamat, én is oda mentem a fürdőkádhoz és megmostam a már piszkos meleg vízben a lábamat.

Mikor bementünk a szobába, vacsorát hoztak és hogy el ne rontsam a dolgot, én is hozzá láttam a nem is rossz leveshez és megettem a melléje adott kenyéret is.

Lefeküdtünk. A fáradt, sorsüldözött emberek csakhamar mély álomba merültek. Csak ketten maradtak még ébren. Az egyik a szomszédom volt, az az öreg ember, a ki előbb jóakarátú pártfogásába vett, a másik tőlem a harmadik ágyban feküdt.

Az öreg ember elbeszélte egész élete folyását. Gazdagon nősült és boldog családi életet élt. Csak egy szenvedélye volt: a kártyajáték és ez okozta vesztét. Kártyázott, egyre kártyázott és mikor a felesége hozományát elverte, akkor idegen pénzhez nyult, sikkasztott.

De elejét venni bizonyos fokig lehet, szigorú elővigyázattal az engedély osztásánál, most és jövőben.

A létező árudák megkevesbitését, új jogoknak csak kivételes esetekben adását, a fölös árudák megszüntetését már volt alkalmunk tárgyalni, és ezek szükségét nem győzzük elégszer hangsúlyozni.

Ennek és a fentebb említett bajnak elhárítására az engedélyosztást új, helyesebb systemára kellene helyezni.

Iparengedélyt ad — fűnek-fának 4 frtos bélyegért az előjáróság: de, hogy ez jogosítson már magában arra, hogy a kincstár árúit eladhassa, hogy a kincstár nevét képviselje, az talán kissé sok a jóból.

A legscrupulosabb elővigyázat előzze meg az engedély adását.

Mert itt nem az a fő kérdés, hogy a kérdéses folyamodó egyén szívart fog-e eladni, jó-e a hely? száraz-e a bolt helység? stb.; de az a fő kérdés, hogy erkölcsileg érdemes-e az egyén ily privilegiumra.

Hiszen bármely gyáros elébb az egyént, ennek jellemét fogja vizsgálni, mielőtt bizományosává teszi; annál inkább kell erre tekinteni egy államnak, hogy elárúsítói feddhetlen jellemű és erkölcsű egyének legyenek.

A mai folyamodványokhoz csatolni követelt mellékletek erre semmi biztosítékot nem nyújtanak.

Csatolni kell a születési-esketési és erkölcsi bizonyítványát.

A két első nem számít, a harmadik még kevesebbet, mert az csak azt bizonyítja, hogy rendőrséggel még baja nem volt, hogy még rendőrileg büntetve

Börtönbe került, a felesége pedig vízszament szülői házához.

— Mikor kikerültem a börtönből, becsületes életet akartam élni. Megbántam bűnömet, megszenvedtem érte és újra ember akartam lenni. Nem lehetett, már késő volt. Tudta mindenki, hogy börtönben ültem és már messziről elkerültek az emberek. Sokfelé jártam és sok helyen kértem munkát — nem adtak. Nélkülözések között hatvan évet értem el, fáztam, nyomorogtam.

— Hát most miből él?

— Most? Most nem is élek. Nap-pal a városligetben utkaparó vagyok és ha a munkában kifáradtam, akkor ide jövök pihenni, aludni.

Nem faggattam tovább az öregget, hanem azzal a másikkal kezdettem beszélgetni, a ki élénken figyelt az öregget folytatott beszélgetésemre.

Ez is jómódú ember volt valamikor. Itt a fővárosban volt egy fűszerkereskedése. Nem tudott a pénzzel gazdálkodni, szórta teli marokkal, nem tagadt meg magától semmit. Most koldulni jár és örül, ha jószívű emberek alamizsnát adnak neki.

nem lett. Ilyen bizonyítványnak oly kétes az értéke, hogy — mint a tapasztalat bizonyítja, sok elzüllött, jellemileg megbízhatlan juthat ily bizonyítványhoz és ennek révén trafikengedélyhez.

Pedig kis akarattal kincstári hivatalos közegek útján lehetne meggyőződni a folyamodó multjáról és különösen jelenéről.

Nem volna szabad ismeretlen egyéneknek, kik pár hete vetődtek fel a fővárosba, már engedélyt adni.

Igyekeznünk kell kézbe venni az Augiás seprőjét. Tisztuljon a tér.

Ne szenvedjen a valóban tisztességes, becsületes trafikos, vagy trafikosné azokért is, kik az egész üzletág tekintélyét aláássák üzelmeikkel.

Aki pedig ezentul engedélyt kap, az olyan legyen csak, aki érdemes a »magy. kir.« czéggel használatára.

Szivarnek szaporításáról.

Jól ismerjük azon nehézségeket, melyek utját allják két utóbbi számunkban kifejezett azon kívánságunk azonnali megvalósításának, hogy új szivarnek hozzanak forgalomba, mi korszerű, szükséges és minden irányban hasznos volna.

Mi nem is vártuk, hogy mától-holnapra ez meg történjék, mert ily reformokra idő kell. Idő kell a tanulmányozásra, az előmunkálatokra, gyártásra stb.; és ezen munkahalmazt ugy kell beosztani, hogy a rendes forgalom ezzel meg ne nehezítessék.

Mi elvártuk azonban, hogy az erre hivatalos tényezők foglalkozzanak már most a kérdéssel, lássák be az új nemek behozatalának szükséges voltát és hogy az eddigiekkel már a közönség ízletét kielégíteni nem lehet.

Be kell látnunk, hogy új nemek behozatala a forgalom rohamos emelkedését fogja eredményezni; mert nagy különbség van abban, ha az elárúsító ócska, megunt nemeket kénytelen rátukmálni a vevőre, vonzó nemet, mely dohányzó kedvét csak fokozza.

A fogyasztó nemcsak dohányzó szenvedélyének rabja, de uralja szeme is, mely unja az egyhangúságot, keresi a változatosságot. Időközönként más-más alakú, színű szivart kell a fogyasztók elé tenni.

Ezen változatosság keresési hajlammal számol az ipar és a kereskedelem minden ága; de a szivar terén az utolsó 3—4 évtized alatt mi sem történt mi előnyösnek volna mondható, sem nálunk, sem a monarchia másik felében.

A különlegességi áruda sokkal szerencsésebb, ott van változatosság bőven szemek-szájnak. De nem az a tulajdonképeni nagy fogyasztó közönség, mely a rengeteg jövedelmet eredményezi és melynek érdekeit mi képviseljük.

Czélunk ide vágó czikkeinkkel az volt, hogy az új nemek gyártásának szükségét bebizonyítsuk és hogy kimutassuk mennyire fokozná ez a szivási kedvet és kincstári jövedelmet. Mennyivel élénkebbé válnék a kiesinybeni forgalom is.

Haladjunk a tökéletesedés felé a dohány egyedáruság terén is: ez a mi óhajunk és jól esnék látnunk, hogy megszívelt szavunkat, a meggyőződés sugalta írást — tetté változtatnak az erre hivatott böles factorok.

Saison morte.

Alig hihető és mégis tény.

A szivarárusok is van saison morte-ja és pedig az idő összeesik a többi üzletesek forgalmi megcsappanásával. Különösen a főváros dohányárusok érzik a holt évadat. Rendszeresen 10 hétig tart

A napi bevétel fokozatosan kevesebb lesz és a rendes forgalom felére is leszál.

Ezen évenként ismétlődő jelenség annak tudható be, hogy a jobb középosztály nagy része és a vagyonosak csaknem valamennyien elhagyják a fővárost, Fűrdőre, birtokaikra mennek.

Május végén és szeptemberben a bevétel fokozódik: mert elutazás előtt sokan előre megvásárolják, elviendő szivarjaikat, míg szeptemberben, midőn visszatérnek újra felkeresik rendes bevásárlási helyeiket.

Noha a forgalom tavaszszal és ősszel legnagyobb, nyáron át többlet dohányoznak.

Látszólag a hőség tempítja a szivási kedvet, de nyáron 5—6 órákor kelnek fel legtöbben és a lefekvés átlagos ideje 11 óra este; úgy hogy 4—5 órával többlet van a dohányzó ébren mint télen, és épen a hűvös reggeli és esti órákban sokkal többlet sziv, mint télen egész napon át. Nyáron legtöbb hivatalnak 4—5 heti szabadságot élvez és ilyenkor az íróasztal nyugéttől megszabadult egyén teljes kényelemnek hódol, melyben a sokat dohányzás, mint unaloműző főtényező.

A kirándulások is nagyobb fogyasztásra készítik a szivarzókat.

Téves tehát hinni, hogy nyáron kevesebbfogyasztanak.

A szivar élvezését fokozza a nyugalom és a nyár csaknem mindenki nyugalmasabb a télnél.

A saison morte ne rémitse meg az új árusokat, a jó saison emelkedő bevétele fog kárpótlást nyújtani. Azután a természetben mi sem vész el. Mig a fővárosiak kevesebbet vesznek be, addig a nyaraló helyek a trafikosai szüretelnek.

Ök nekik akkor kezdődik a jó saison, mikor a fővárosiaknak a ros.

De ök is fizetnek adót, bért stb. És így helyes a véletlen ezen beosztása.

A dohányzás és az örültség.

Mi az egyletek korszakát éljük. Franciaországban például egy társaság azt a nemes czélt tűzte ki magának, hogy a dohányzás fölött örködjék és minden tudomására jött mértéktelenséget e téren, amennyiben hatalmában áll, befolyása által megszüntessen. E társaság közlönye egyik cikkében összefüggésbe hozza az örültséget a dohányfogyasztással s azt állítja, hogy mig Franciaországban a fogyasztás 1840—1880-ig 17,018,395 kilogrammról 33,556.371 kilogrammra emelkedett, az örültek száma ugyanez idő alatt 13.283-tól 47.463-ra növekedett. Igaz ugyan, hogy e számok első pillanatra látszólag azon állítás helyessége mellett tanuskodnak hogy az örültek számának rendkívüli szaporodása első sorban a nagyobb dohányfogyasztásnak tudható be. De ha ugyanezt a következtetést vagy okadatolást más viszonyokra vagy országokra alkalmazzuk, csakhamar meggyőződhetünk, mennyire

téves és alaptalan ez a felfogás. Magyarországon, Ausztriában, valamint Németországban is az elmebetegek száma e század közepe óta bizony nagyon emelkedett, míg a dohányfogyasztásnak egy-egy főre eső mennyisége az utolsó félszázad alatt alig változott, vagy éppen séggel ugyanaz maradt. Mi több. Németországban az utolsó 15 év alatt a fogyasztás csökkent, bár a lakosság szaporodását számba vesszük.

Az örültek számának szaporodása az utolsó 50 évben nem a folyvást emelkedő dohányfogyasztásban, vagy talán, mint több felől is állítják, a szeszes italok élvezetében keresendő, hanem egészen más jelenségekben. Mindenek előtt szem előtt kell tartanunk, hogy életmódunk alaposan megváltozott, igényeink, követeléseink teljesen mások. Az anyagi eredményekért való harcz napjainkban sokkal lázasabb, mohóbb, izgatottabb, mint azelőtt, és ezen izgatott munkálkodás az, mely megemészti idegeinket s s fokozza az örütségre való fogékony-ságot. De különben kételkedni bátorokunk azon, hogy az örültek létszámának emelkedése tényleg oly nagy, mint azt a statisztikai adatok mutatják, habár másrészt megengedjük, hogy az elmebetegek jelenlegi száma aránylag nagyobb, mint 50 év előtt.

Kutassuk csak kissé a dolgot. A

statisztikai adatok csak oly elmebetegekre vonatkozhatnak, kik tébolydákban vannak elhelyezve. Tekintet nélkül arra, hogy e tébolydák nyilvános vagy magánintézetek. Ez pedig nem teljesen megbízható alap volt, mert hajdan nagy szűgyennek tartották, ha a családnak valamelyik tagja elmebetegségnek esett áldozatul és ezért az örültek nagy száma talán legnagyobb része titokban ápolta-tott a családi körben, nehogy a baj köz-tudomásra jusson. Csak mióta mindin-kább meggyőződtek arról, hogy az örülség tulajdonképen ép oly testi be-tegség, mint az aszkor, a hagymáz vagy akármelyik másik, azóta e tekintetben is változtak a nézetek s már megszűnt az előítélt a beteg rokont tébolydába adni.

Az örültek létszámának emelkedésére vonatkozó adatok tehát e szempontból ítélendők meg s tanácsos kissé óvatos-nak lenni, mielőtt ezekből elhamarkodott következtetéseket vonnánk le valamely fo-gyaszto czikk ártalmosságára. Ugyanazon joggal, mint az említett czikk szerzője az örültek szaporodását a dohányfogyasz-tás emelkedésének tulajdonítja s annak okát egyenesen ott keresi, ép úgy az elme-betegek létszámának növekedését egy másik hús vagy a cukor vagy pediglen száz más czikk nagyobb fogyasztásával hozhatná összefüggésbe, mert minden ily esetben valamely befolyás lenne sejtethő.

Természetesen távol legyen tőlünk, azt állítani, hogy a dohány túlságos él-vezete egyes esetekben nem árt az egész-ségnek; hogyha a szerző például felem-liti, hogy Amerikában egy fiatal ember megőrült azért, hogy naponta 100 da-rab szívarkát szitt el, akkor az époly le-hetséges és érthető, mint az a feltevés, hogy a szeszes italok túlságos élvezete ártalmas befolyású lehet az agyra.

Vegyesek.

Csók a jegyzőkönyvben.

Az ifjú oly csábítóan szép volt és a bájós leányka sem vala érzéketlen. Ellenkezőleg, fel-szólította őt, hogy foglaljon helyet és bizalma-san fonta hóféhér karját az ifjú nyaka közé, habár az azért jött, hogy — szívart vegyen. De hiszen ez nem oly sürgős, mondá a leányka és mialatt szép fekete bajuszát babrálta, forró csókot nyomott az ifjú ajkaira.

Az ifjunak fejébe szállott a vér. Szerelm és kötelesség hatalmas harezot folytatott ben-sejében azért jött, mert főnöke a pénzügyi biz-tos rendelte ide, miután jelentés érkezett hozzá, hogy ezen tőzsdében a mellékezikkek sokkal többet jövedelmeznek, mint a kincstári szivarok. Minthogy pedig a kincstár tudvalevőleg igen kíváncsi, sőt még azt is tudni akarja, mennyi-ért ad ily elárúsítónő egy csókot, elküldte a fiatal embert a szép leányhoz egész incognitó-ban. Az ifju baloldalán a szív, jobboldalán pedig az okmány feküdt, melyet magával hozott és kötelességéről megemlékezve, kitölteni akart.

Oh, hogy kezdett a kicsike egyszerre zokogni! Kezeit tördelve állott az udvariatlan

„LE GRIFFON“

valódi francia legjobb és legkedveltebb

szivarkapapir és szivarkahüvelyek.

A t. viszonteladók becses figyelmébe ajánljuk, hogy

„LE GRIFFON“

a tényleg legjobb és legkedveltebb szivarkapapir és minden papir- és norinbergi nagykeres-
kedésben gyári áron kapható.

ifju előtt, a követ is megindithatta volna, de az ifju kéréletlen maradt és lelkiismeretesen vette jegyzőkönyvbe a kapott csókot.

«De hiszen mindez csak tréfa volt» mondá a hirtelen naivvá lett kiss elárusítónő. «Miköze a pénzügyigazgatásnak ahhoz, ha én Önnek egy csókot akarok adni? Hisz Ön oly szép, oly igézően szép, oly csábító! Én bizony nem tudnék ellentállani!»

Most a pénzügyigazgatóság fog dönteni a fölött, vajjon büntény-e a szerelmem.

Aprópénz. A dohányárudák legjobban megérzik, hogy a négykrajcáros pénzdarabok lassanként kivonattak a forgalomból. Annál több 10 és 2 filléres jön helyette a szivarpénzes kis fiókba.

Nem kár érte, ezek kezelése még egyszerűbb.

Kiállítási tőzsdék. Kapcsolatosan az 1896-ik évben tartandó ezredéves ünnepi kiállítással, mint fontos kérdés nyomul előtérbe, hogy mely helyeken és hány kiállítózsde legyen a kiállítás területén felállítva.

Az 1885-iki kiállítás belterületi áruforgalma meghaladta a 100,000 frtot, a jövő kiállítás méretei nagyobbak lévén a forgalom legalább 200,000 frtra előirányozható.

Az engedélyek elnyerésére a nyilvános pályázatot már most tartanók helyesnek kiírni, hogy az engedélyt nyerőnek vagy nyerőknek kellő idejük legyen csinos pavillon felállítására és egyéb előkészületek megtételére.

Ezen kérdés különben oly fontos, hogy még reá bővebben visszatérünk.

«Családi viszonyok miatt.» Családi viszonyok miatt, itt és itt egy trafik olcsón eladó. Naponta olvashatunk ily hirdetést és mert meg

vagyon írva a társadalom könyvében hogy a »balekok« soha ki halni nem fognak, mindig akad, ki lépze megy. Beugrik az ügynököknek hogy ott hagyja másutt szerzett pár forintját.

Rendesen az új trafikok adandók el; mert ezeknek nincs forgalmuk és így nincs létjoguk.

Ideje volna már ezen eladási szédelgésnek elejét venni!

Szerkesztői üzenetek.

D. L. Nyolcz egyénnek sikerült a sajtót tévutra vezetni, azt akarták vele t. i. elhitetni, hogy a vasarnapi munkaszünetet illetőleg nagy mozgalom van készülöben. Az egész úgy csak azon alapszik, hogy egy individium, kinek még trafik engedélye sincs, egy néhány embert egy értekezlet megtartására szólított fel. Az értekezleten 8 egyén vett részt.

Ezen mozgalom vezetőjének egyéniségéről beszélni egyelőre fölöslegesnek tartjuk

Özv. L.-né. Ha vidéken jó trafikja van, miért kívánkozik fel Budapestre?

Klein Á. Bp. Ugy tudjuk hogy a kis lutri eltörlésének törvényjavaslatát már kodificálják is; de helyébe olcsó 1—2 frtos sorsjegyeket akarnak behozni, és ez némi kárpótlást fog nyújtani a trafikosnak.

Levélíróné. Zsákban macskát nem veszünk. Nevét, lakását kell tudnunk.

O. Ferencz K . . . . n. Köszönjük, sorát ejtjük.

J. M. Budán. Ön latinul ír; nohát mi is latinul felelünk. »Si tacuisses, philosophus mausisses!«

W. Rózsika. Kisasszony téved. A mi szaklapunknak komolyabb hivatása is van, mint a dohányáros leányok eljegyzési híreit hozni. Egyebekben őszintén gratulálunk a közel jövőbeni doctornénak!

LA COCARDE
PAPIER
MARQUE
DEPOSEE
PRODUIT HYGIENIQUE
Qualité Supérieure
Distribué par la Messagerie
Des Abbayes Australiennes
Lyon

A LEGJOBB

szivarkapapír és hüvely

LA COCARDE

kapható minden dohány-
tőzsdében és papirkeres-
kedésben.

LEGLORIA

szivarkapapír és szivarkahüvelyek

az elismert

legjobb és valódi francia gyártmány

JOSEPH BARDOU és FILS-től Perpignanban és Párisban.

☛ Szivarkapapír csak akkor valódi francia, ha a gyáros címe világosan ki van tüntetve. ☛

Aláírási felhívás

Tarnóczy tűzoltószerszám- és gépgyár-részvénytársaság ujjonnan kibocsájtott részvényeire.

A Tarnóczy tűzoltószerszám- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 frt alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és tartalékalapjának megfelelő dotatioja mellett részvényeseinek évenként 6 frt osztalékot fizetett, mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. évi június hó 17-ik napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy jövőre tüzi fecskendők, tűzoltószerek, sárgaréz-, réz-, aczélárúk gyártásán, továbbá víz-, gáz- és villamvezetékek berendezésén és szakmájába tartozó melléküzletek folytatásán kívül **mezőgazdasági**, valamint **szerszám- és munkagépeknek nagybani gyártását** a vállalat munkakörébe felveendi és gyári telepén egy **nagy vasöntődét** is állít fel.

E czélból az alaptőkének két millió forintra való felemelése közgyűlésileg elhatározatván, az ujonnan kibocsájtandó **15,000 darab 100 forint névértékű** bemutatóra szóló részvényre nézve ezennel nyilvános aláírás hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A 100 frt névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint **110 frtban** határozatják meg, melyből **részvényenkint 10 frt a tartalékalapra fordítatik.**

2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. é. június hó 26-ig bezárólag a **Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál Budapesten** vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken **részvényenkint 30 frt fizetendő.**

3. A további befizetések ugyancsak a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál következőleg eszközözlendők:

a)	1894. augusztus	1-én	részvényenkint	30 frt,
b)	1894. szeptember	1-én	, 25 ,	
c)	1894. október	1-én	, 25 ,	

A befizetésekről ideiglenes térítvények szolgáltattak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel fognak kieserlétetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyancsak 110 frt kibocsájtási árban és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894. évi június hó 21-ig bezárólag gyakorolni és e czélból részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt lebélyegzés végett a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnápig bemutatni, mert ellenesetben e részbeli joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatnak ki. **Az új részvényesek az 1894-ik évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.**

5. **A részvényaláírás zárhatáréidejűl 1894. évi június hó 26-ik napja tüzetik ki.**

6. Tuljegyzés esetén az igazgatóság fentartja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállítására.

Ezen feltételek értelmében kibocsájtott részvényekre **1894. évi június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-án jegyezni és egyuttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten, a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál, Budapesten, Üllői-ut 2. sz.**

és a vidéki pénzüintézeteknél.

Kelt Budapesten, 1894. évi június hóban.

A Tarnóczy tűzoltószerszám- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.

ügyvéd, mint jegyző.

Kossuth Ferencz s. k.

elnök.

